



משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית-דגן מערך בריאות העוף

תאריך: י"א/אלול/תשפ"ב

06/09/2022

שפעת העופות - חוזר למגדלי עופות - היערכות לעונת נדידת עופות הבר

נגיף שפעת עופות אלימה (HPAI) פוגע באופן חמור בעופות ממינים שונים. במשקי עופות הדבקה בנגיף זה יכולה להביא לתמותה של עד 100% מהעופות. נגיפי שפעת עופות שונים עלולים להדביק גם בני אדם ויונקים אחרים. הדבקות בני אדם מנגיפי השפעת שאובחנו עד היום בישראל נדירה ביותר אך במקרים הנדירים הללו התחלואה עלולה להיות קשה מאוד ובמקרים רבים מסתיימת במות החולה. נגיפי השפעת עוברים שינויים תכופים וקיים חשש מהופעה של נגיפים בעלי כושר הדבקה מוגבר לבני אדם. בישראל לא היו, עד כה, מקרי הדבקה בבני אדם מנגיף שפעת העופות. עופות נודדים נחשבים כנשאים ומעבירים אפשריים של נגיף השפעת. כידוע, ישראל מהווה ציר נדידה מרכזי מאירופה לאפריקה בסתיו ובכיוון ההפוך באביב. רוב העופות הנודדים חולפים מעל ישראל. חלקם עוצרים למנוחה ואכילה וחלקם נשארים למשך כל עונת החורף. בחודשים האחרונים דווחו התפרצויות תחלואה בשפעת עופות אלימה במדינות רבות באירופה, הן במשקים מסחריים והן בעופות בר. עופות בר ממדינות אלה צפויים לעבור בישראל בתקופה הקרובה. העופות הנודדים מהווים גורם סיכון משמעותי להפצת הנגיף בישראל. יש להניח כי כל בעלי הכנף עלולים להעביר את הנגיף. נכון לכתיבת שורות אלו, לא נתגלו מקרים חשודים או מאובחנים, אך יש להיערך לסיכון מעופות נגועים המגיעים לישראל. במקרה של אבחון שפעת עופות אלימה, בגלל הסיכון הפוטנציאלי לאדם והנזק העצום לענף העופות, ננקטות פעולות מהירות למניעת הפצת המחלה.

פעולות המתבצעות על ידי השירותים הווטרינריים בעת אבחון הנגיף בעופות משק או עופות חצר:

- הכרזה על אזורים נגועים והגבלת תנועת עופות (הסגרים).
 - המתת העופות במשקים הנגועים ובמשקים בקרבה מיידית או עם קשרים אפידמיולוגיים.
 - פעולות ניטור בלולים ברדיוס עד 10 ק"מ מלולים נגועים ובאתרים אחרים החשודים בקיום קשר כלשהוא עם משקים נגועים.
- פעולות אלה נועדו למניעת סבל מהעופות החולים, מניעת התפשטות המחלה מהלולים הנגועים ואיתור מוקדם של מקרי תחלואה נוספים טרם התפשטותם.

מה ניתן לעשות כדי לצמצם את הסיכון להידבקות העופות בלולים?

- יש להתייחס לסביבת הלול כשטח העלול להיות מזוהם בנגיף. על כן, יש לצמצם את הכניסה לתוך מבנה הלול למינימום הנחוץ לצורך טיפול נאות בעופות ובמוצריהם.
- יש להחזיק זוג מגפיים בכניסה לכל מבנה שישמשו לעבודה רק באותו המבנה.



משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית-דגן מערך בריאות העוף

- יש להציב מיכל חיטוי לניקוי נעליים בצמוד לכניסה לכל מבנה ולהחליף את חומר החיטוי מידי יום. חיטוי נעליים צריך להיות אחרי ניקוי יסודי והסרת כל לכלוך. חומר אורגני (זבל למשל) פוגע ביעילות חומר החיטוי.
- גדר החווה צריכה להיות שלמה ושעריה נעולים. דלתות המבנים צריכות להיות סגורות בכל עת.
- חשוב למנוע כניסת ציפורי בר ונברנים ע"י תיקון כל הפרצות ברשתות הלולים.
- יש להקפיד שלא תהיה תערובת מפוזרת מסביב למכלי התערובת ובשטחי החווה. יש למנוע נזילות ולייבש שלוליות מים בשטחי החווה.
- יש לסלק משטחי החווה גרוטאות וציוד אחר שאינו חיוני.
- יש להקפיד על פינוי פגרים מסודר מכל חווה בנפרד למכלים אטומים. אין להשאיר פגרים חשופים לחיות בר אפילו לזמן קצר.
- יש למנוע כניסת אנשים לחווה. במקרה שנדרשת כניסת מבקר לחווה יש לרשום זאת ביומן מבקרים מסודר.
- יש לחטא כל פריט ציוד המגיע לחווה ואין להסתמך על חיטוי שנעשה במקום מרוחק.
- מומלץ לצמצם מעבר בין חווה לחווה באותו ישוב או בין ישובים שונים.
- רצוי להימנע מלהיכנס למשקים ופינות חי או לבוא במגע עם עופות אחרים שאינם בבעלותכם.
- חשוב להימנע לחלוטין ממגע עם עופות בר.
- יש להודיע מידית לרופא וטרינר ממשלתי במערך בריאות העוף על תחלואה או תמותה חריגה בעופות שברשותכם. תמותה חריגה היא גם מספר עופות בודדים בכלוב יחיד או כל תמותה ששונה מהתמותה הרגילה בלול שבבעלותכם.
- במידה ונצפית תחלואה או תמותה בעופות בר יש לדווח למוקד רשות הטבע והגנים (3639*)



משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית-דגן
מערך בריאות העוף

טלפונים חשובים בשירותים הווטרינריים

04-6303465	מרחב צפון מערך בריאות העוף
03-9688916	מרחב דרום מערך בריאות העוף
*6016	מוקד משרד החקלאות

בברכה,

ד"ר רם כץ

רופא וטרינר ראשי לבריאות העוף
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה